

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้ยาสมุนไพรรักษาอาการแทรกซ้อนของ
ผู้ป่วยเอดส์ในศูนย์เพื่อนชีวิตใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางวาสนา จันทร์ดี

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ธนารักษ์	สุวรรณประพิศ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี	วงษ์เครือวัลย์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์	ลิมตระกูล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ชมนาด	พจนามาตร์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาคั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ยาสมุนไพรรักษาอาการ
แทรกซ้อนของผู้ป่วยเอดส์ ในศูนย์เพื่อนชีวิตใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ศึกษาคือผู้ป่วย
เอดส์ที่มีอาการแทรกซ้อนของโรคและเคยใช้ยาสมุนไพรในการรักษาจำนวน 100 คน รวบรวม
ข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยเอดส์ที่มีอาการแทรกซ้อน ที่พบมาก ได้แก่ ท้องเสีย
ท้องร่วง ร้อยละ 90 ไข้ ร้อยละ 83 เบื่ออาหาร น้ำหนักลดร้อยละ 78 ไข้หวัด ร้อยละ 72
และเจ็บคอ ต่อมนทอนซิลอักเสบ ร้อยละ 56 ตามลำดับ

ยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษาอาการแทรกซ้อนของผู้ป่วยเอดส์ ที่พบมากคือท้องเสีย
ท้องร่วง ใช้ใบฝรั่ง เบื่ออาหารน้ำหนักลด ใช้บอระเพ็ด และใช้ ไข้หวัด เจ็บคอ ต่อมน
ทอนซิลอักเสบ ใช้ฟ้าทะลายโจร สำหรับค่าใช้จ่ายในการใช้ยาสมุนไพรพบว่า ร้อยละ 50
ผู้ป่วยใช้ยาสมุนไพรที่หาได้ตามท้องถิ่น ส่วนอีกร้อยละ 50 เสียค่าใช้จ่าย 100 - 700 บาทต่อ
เดือน บุคคลที่แนะนำให้ใช้ยาสมุนไพร ร้อยละ 45 เป็นสมาชิกผู้ป่วยเอดส์ ในศูนย์เพื่อนชีวิต
ใหม่

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ยาสมุนไพรรักษาอาการแทรกซ้อนของผู้ป่วย
เอดส์ ส่วนใหญ่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ บางส่วนสามารถหายยาสมุนไพรในท้องถิ่นมาใช้เองได้
ดังนั้นหน่วยงานสาธารณสุขควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการใช้ยาสมุนไพรในผู้ป่วย
เอดส์ให้มากยิ่งขึ้น

Independent Study Title Using Herbal Medicines Curing AIDS Patients' Complications in The New Life Friends Centre in Chiang Mai Province

Author Mrs. wasana Jundee

Master of public Health Public Health

Examining Committee :

Assoc.Prof. Thanaruk	Suwanprapisa	Chairman
Assist.Prof Chusri	Wongkruawan	Member
Assist.Prof. Prayong	Limtragool	Member
Assoc.Prof. Chomnard	Potjanamart	Member

Abstract

The descriptive study was designed for the investigation using herbal medicines curing AIDS patients' complications in the New Life Friends Center in Chiang Mai Province. The population were 100 patients' who had been used herbal medicines to cure for their complications by themselves. Data were collected by using the interviewing form developed by the investigator. The descriptive statistics was used for the data analysis.

The result of this study revealed that most of the complications of AIDS patients were diarrhea (90%), fever (83%), anorexia - weight loss (78%) common cold (72%), sore throat and tonsillitis (56%).

Most of herbal medicines using for cure complications of AIDS patients were *Psidium guajava* linn.(diarrhea), *Tinospora crispa*(L.)(anorexia - weight loss) and *Andrographis paniculata* Wall.ex Nees (fever, common cold, sore throat and tonsillitis. For the patients costs of herbal medicines, found that 50 percent of them acquired naturally in their local area, and the rest of 50 percent they had to paid for 100 - 700 Bahts per month. However they got the information of how to cured their complications 45 percent from the AIDS member in The New Life Friends Centre in Chiang Mai Province.

The result of this study, most of using herbal medicines to cured complications of AIDS patients, they would be better. Some AIDS patients could find herbal medicines in their local area. Therefore the public health may be support and promotion of AIDS patients.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University